

Rapport

efter kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3 vid Blackstad skola i Västerviks kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Blackstad skola

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1–3 under november 2011 till mars 2012. Granskningen vid Blackstad skola i Västerviks kommun ingår i detta projekt.

Blackstad skola besöktes den 6–7 december. Ansvariga inspektörer har utredarna Hans-Göran Arvidsson och Yvonne Hoffmann varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Blackstad skola

Blackstad skola	Antal elever
Förskoleklass	5
Grundsärskola	0
Grundskola	44
Totalt antal elever:	49
Antal elever i årskurs 1–3	22
Antal elever i årskurs 3	9

Blackstad skola är en kommunal som består av förskoleklass till årskurs 1–6. Skolan är innevarande år organiserad i tre åldersheterogena klasser: F–1, 2–3 och 4–6.

All personal från förskoleklass till årskurs 1–6 utgör ett arbetslag. Skolan leds av en rektor som även ansvarar för Hjorteds förskola/skola och Totebo förskola. Arbetslaget på Blackstad skola har sedan höstterminen 2011 en längre eftermiddagstid per vecka avsatt för att arbeta med implementeringen av nya kursplanen.

Lärarna i F–1 och årskurs 2–3 är i huvudsak så kallade klasslärare, där läraren undervisar i samtliga ämnen med några få undantag.

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Under vårterminen 2011 deltog Blackstad skola i kommunens gemensamma insatser gällande implementeringen av den nya läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshem, Lgr 11. Dessutom har skolorna i Södra land – grundskolorna i Västerviks kommun är indelade i fyra geografiska områden varav Södra land är ett – haft gemensamma studiedagar då lärarna i olika konstellationer har diskuterat den nya läroplanen. Rektorerna i Södra land har också tillsammans beslutat om att lärarna ska skriva pedagogiska planeringar i de olika ämnena och har för detta ändamål tagit fram en gemensam mall. I mallen finns rubriker som *"syfte"*, *"mål"*, *"centralt innehåll"* och *"kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av åk 3"*. Sedan höstterminen 2011 finns tid avsatt på måndagseftermiddagarna för att arbeta med att planera undervisningen utifrån de nya kursplanerna.

Trots dessa insatser säger de lärare som deltog i intervjuerna att de känner sig osäkra på hur de nya kursplanerna ska användas i planeringen av undervisningen. Det framgår också av de pedagogiska planeringar som Skolinspektionen tagit del av. Av dessa framgår att lärarna är osäkra på hur läroplanens olika delar ska användas vid planeringen av undervisningen. Exempelvis förekommer i några av dessa planeringar mål som är hämtade från läroplanens del två

under rubriken "*Kunskaper*". Hur läroplanen och dess delar används vid planeringen av undervisningen beskrivs mer under avsnitt 1.3.

Enligt rektor har skolan inte heller några tydliga gemensamma rutiner för bedömning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Lärarna har var för sig förlitat sig på sin egen erfarenhet; rektor uttrycker att "*var och en tänkt själv*" och att "*den gamla vanan har räckt långt*". Lärarintervjuerna bekräftar att inga skolgemensamma diskussioner om bedömning och dokumentation förekommer. Mer om detta står att läsa under avsnitt 1.4.

Av intervjuer med rektor och lärare framkommer att styrningen av implementeringen av nya kursplanerna på skolan – och hur dess olika delar ska användas för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper – är otillräcklig. Rektor är själv inte med på den avsatta planeringstiden på måndagarna och ingen lärare har fått ett tydligt uppdrag att leda arbetet. Den lärare som är "nyckelperson" enligt Skolverkets implementeringsprocess fick uppdraget efter att Skolverkets informationsdag för nyckelpersonerna i regionen ägt rum. Sammantaget har det lett till att det inte finns en tydlig agenda för hur arbetet med nya läroplanen ska genomföras lokalt på skolan, varken på den gemensamma planeringstiden eller i övrigt. I praktiken används den avsatta gemensamma planeringstiden i stället till att diskutera elevärenden och praktiska frågor.

Som förklaring till den bristande styrningen framhåller såväl rektorn som lärarna den sammanslagning av två skolor inom rektorns ansvarsområde som genomförts till höstterminen 2011, vilket har tagit en stor del av rektors tid i anspråk. Både rektor och lärarna uppger också att de ser Skolinspektionens besök som startpunkten för skolans arbete med att utveckla en gemensam bedömningspraktik utifrån de nya kursplanerna.

Av lärarintervjuer framkommer att skolan för ett par år sedan arbetade med att ta fram ett gemensamt språk i de individuella utvecklingsplanerna. Det förekommer också likartade formuleringar i de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av. Dock har nya lärare som anställts efter detta arbete med att ta fram ett gemensamt språk inte informerats om den praxis som arbetet resulterade i. Det finns heller ingen dokumentation att ta del av. Av intervjuer framgår att de i stället använt tidigare års skriftliga omdömen som exempel för hur de ska formulera sig. Rektor säger att diskussioner förekommer lärare emellan om hur de ska formulera sig men att det inte förekommer något strukturerat arbete med detta på skolnivå.

I svenska och matematik använder sig skolan av ett antal bedömningsstöd för att få en likvärdig bedömning, däribland Skolverkets bedömningsstöd "*Diamant*" i matematik. I övriga ämnen finns inga beslut om att använda bedöm-

ningsstöd. Lärarna uttrycker också en större osäkerhet när det gäller bedömning i övriga ämnen; särskilt samhällsorienterande och naturorienterande ämnen nämns i det sammanhanget. En del lärare framhåller att de diskuterar överväganden gällande bedömning av enskilda elever med övriga pedagoger som arbetar i klassen, men uppger samtidigt att någon sambedömning av elever inte förekommer. Rektor hänvisar till den gemensamma planeringstiden som forum för konkreta bedömningsdiskussioner. Enligt rektor finns också planer på att till våren 2012 samverka med rektorns andra skola för att förbättra likvärdigheten i bedömningarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektor behöver ta ansvar för att skapa rutiner för att lärarna ska bedöma elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav. Skolan har visserligen tagit del av den kommun-gemensamma informationen om Lgr 11 och tid har avsatts för implementationen på skolan, men rektor behöver starta en medveten och tydlig arbetsprocess för att tillsammans med alla lärare utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen samt bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven.

Rektor behöver även utveckla former och rutiner för en likvärdig bedömning inom skolenheten. Vidare behöver rektor skapa förutsättningar för att alla lärare i den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen använder ett gemensamt och sakligt språk, som tydligt utgår från kursplanens kunskapskrav.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Av intervjuer med rektor och lärare framkommer att det inte finns rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan. Lärarna säger att det inte avsätts tid för att jämföra och utvärdera skolans kunskapsresultat. Eftersom skolan har så få elever så uppger lärarna att de har god kunskap om sina respektive elevers kunskaper och att varje lärare var för sig följer upp elevernas resultat. Rektor bekräftar bilden av att det är på individnivå som resultaten analyseras; lärarna har *"god kontroll"* och *"vet var eleven befinner sig"*. Framför allt gäller det i ämnena svenska och matematik. Den sammanställning över kunskapsresultaten i årskurs 3 som Skolinspektionen fått ta del av omfat-

tar också enbart dessa två ämnen. Rektor säger att hon vet om att hon ska driva frågan om att ta fram resultatsammanställningar i alla ämnen, inte minst i syfte att kunna identifiera barn i behov av särskilt stöd.

För att göra bedömningar i svenska och matematik uppger lärarna att de har gott stöd av de diagnoser – däribland Skolverkets "Diamant" och "Måns och Mia" i matematik – som skolan använder sig av. Även de nationella proven används som bedömningsstöd. Rektors uppfattning är att de nationella proven främst används som ett komplement för bedömning på individnivå; *"så att lärarnas bild av elevens kunskaper stämmer"*. Lärarna uppger vidare att resultaten av de nationella proven har lett till förändringar av undervisningen.

Av intervjuer med lärare framgår att de inte systematiskt följer upp och utvärderar sina former för bedömning och dokumentation. Det är upp till varje lärare att göra det för att utveckla sin egen undervisning. De uppger att *"var och en utvärderar i sitt eget huvud"* och då allmänt om arbetsområdet som helhet. Det handlar sällan specifikt om bedömningsfrågor utan om arbetsområdet har *"gått bra"* i betydelsen om eleverna har utvecklats och tyckt att det varit roligt.

Av intervjuerna framkommer att såväl rektor som lärare ser det som angeläget att utvärdera de former för bedömning och dokumentation som används på skolan. Exempelvis nämner lärarna behovet av att ta fram gemensamma bedömningsstöd i samhällsorienterande respektive naturorienterande ämnen. Rektor uppger att gemensamma rutiner för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper är under uppbyggnad och att samarbete kommer att ske med rektorns andra skola. Exempelvis kommer enligt rektor nya rutiner för bedömning av ämnesproven i årskurs 3 att arbetas fram under våren 2012.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektor behöver ta ansvar för att skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsuppföljning. I det ligger att rektor behöver utforma former och rutiner för att lärarna analyserar elevernas kunskaper inte bara på individnivå utan även på skolnivå i syfte att få underlag för satsningar och prioriteringar. Rektor behöver också tillsammans med lärarna utveckla former för att bedömningar av elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven görs i alla ämnen.

Rektor behöver även utveckla rutiner för lärarna att utvärdera sitt arbete med bedömning och dokumentation.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Av intervjuer med lärare och rektor framkommer att rektorerna inom Södra Land geografiska område inför hösten har tagit fram en mall som lärarna ska använda vid planeringen av olika arbetsområden, så kallade pedagogiska planeringar. De exemplar som Skolinspektionen tagit del av innehåller rubriker som *"syfte"*, *"centralt innehåll"* och *"kunskapskrav för godkända kunskaper i slutet av årskurs 3"* tillsammans med *"övergripande mål"*, *"konkreta mål för eleverna"*, *"så här ska du visa vad du kan"* med flera. De pedagogiska planeringarna har en struktur där anpassningen till den nya läroplanen är tydlig. Lärarna uppger också att de använder kursplanen i den pedagogiska planeringen och att den då utgör ett stöd.

Lärarna uttrycker dock en viss osäkerhet om hur de olika delarna i kursplanen ska användas när olika arbetsområden planeras. Exempelvis gäller det vad texten under syftesrubriken ska innehålla. De lärare Skolinspektionen träffat säger att den dels ska ange vad barnen ska kunna men samtidigt att den också ska utgöra en inspirerande inledningstext för hela arbetsområdet. Vidare uppger lärarna att de känner sig osäkra på hur de ska bedöma eleverna enligt nya läroplanen. Lärarna uttrycker att de inte har en tydlig struktur för vad eleverna ska ha lärt sig i slutet av årkurs 3, vilket leder till att skolan *"inte kan garantera att eleverna har med sig allt"*.

Av intervjuer med lärarna framkommer att de vid planeringen av undervisningen inte planerar för hur bedömningen ska bli en integrerad del av undervisningen. Det framgår att lärare inte har klart för sig hur eleverna ska visa sina kunskaper när undervisningen påbörjas utan att de snarare samlar information under vägen och att de efter hand bestämmer hur eleverna ska visa sina kunskaper. I andra fall har lärarna, när de planerat undervisningen av ett arbetsområde, bestämt sig för hur eleverna ska ges möjlighet att visa sina kunskaper, men någon planering för hur och när återkoppling på elevernas arbete ska ske för att stödja och synliggöra lärandet finns inte. I båda dessa fall säger några lärare att de *"har i huvudet"* vad eleverna behöver lära sig och att återkoppling sker kontinuerligt, och att de på så sätt förlitar sig på sin erfarenhet.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna utgår från nya läroplanen i planeringen av undervisningen, men att de tydligare behöver identifiera vilken roll de olika delarna i kursplanen har vid planeringen.

Vidare behöver lärarna planera för *vad* i de olika delarna av kunskapskravet som ska bedömas och *när* bedömningen ska ske.

Lärarna behöver planera så att bedömningen systematiskt blir en del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete, för att synliggöra och stödja lärandet för eleverna.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framtidsytande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Elevernas förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla

Skolan har inte fattat något beslut om att lärarna inledningsvis ska informera eleverna om vad de ska kunna när de arbetat med ett specifikt arbetsområde eller moment. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna sällan får ta del av den pedagogiska planering som läraren gjort inför ett arbetsområde; den utgör snarare ett stöd för läraren.

Av lärarintervjuerna framgår vidare att lärarna endast ibland delger eleverna vad de förväntas kunna när de arbetat med ett moment. I samband med arbetsområdet om julen fick eleverna informerade lärarna eleverna om varför vi firar jul, vad advent betyder och dessutom känna till några julpsalmer. Någon lärare har också anslagit dessa mål på klassrumsväggen. Några elever kommer också ihåg att läraren i religionsundervisningen "*visade ett papper med vad vi skulle lära oss*". Av intervjuerna med elever och lärare framgår dock att lärarna oftast pratar om vad eleverna ska *göra* i samband med ett arbetsområde snarare än vad de ska *kunna* när de har avslutat arbetsområdet. Däremot känner eleverna till att de tillsammans med sin mentor har satt upp mål i samband med utvecklingssamtalet och eleverna kan ge exempel på vilka kunskapsmål de har i sin individuella utvecklingsplan. Eleverna känner med andra ord endast i liten grad till vilka kunskaper de förväntas utveckla och på vilka grunder de bedöms.

Dokumentation och återkoppling

Av intervjuer med lärare framkommer att skolan inte har systematiska former för att fortlöpande dokumentera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Lärare har egna system - oftast i form av klasslistor och anteckningsböcker - där de efter hand noterar vad eleven kan i olika ämnen. I samband med ett arbete

om hösten finns från höstterminens början noteringar om olika elever som exempelvis *"skriver mycket fakta om hösten. Kan!", "Får inte med all fakta!"* och *"tappar ord! Glömmer bokstäver i slutet av ord"*. Några lärare gör kontinuerliga noteringar i samband med att eleverna redovisar sina läsläxor, till exempel *"kan alfabetet perfekt"* och *"lugnt och säkert! Vi pratar om innehållet. Har många tankar"*. Dessa noteringar används sedan inför utvecklingssamtalen för att ge en bild av hur långt eleven nått.

I svenska och matematik använder sig däremot lärarna av gemensamma bedömningsstöd i matrisform för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling men också för att ge återkoppling till eleverna. Även de nationella ämnesproven uppges vara ett stöd i detta arbete. I textilslöjd har lärarna i Västerviks kommun på eget initiativ tagit fram matriser och en digital portfolio som stöd för bedömningen. I såväl matematik och svenska som i textilslöjd uppger lärarna att de sedan använder dessa bedömningsstöd när de sitter tillsammans med eleverna för att ge feedback genom att visa hur långt de kommit i matrisen och vart de är på väg. Lärare betonar också vikten av att visa för eleverna hur långt de har kommit i syfte att stärka deras självkänsla och för att de ska få *"känna sig nöjda"*. De uppmuntrar dem genom att exempelvis säga: *"se hur duktig du är och vad du kan"*. I elevernas arbetsböcker ges återkoppling i form av noteringar som *"Bra"* och *"R"*, eller i form av ritad guldstjärna eller klippta hörn. Alla dessa kommentarer uppfattas av eleverna betyda att det de har gjort är rätt eller bra utan att de uppfattar någon kvalitativ skillnad sinsemellan noteringarna.

Som framgår ovan är det huvudsakligen i de ämnen där lärarna har tillgång till bedömningsstöd i form av matriser som det förekommer att lärarna ger kontinuerlig och framtätsyftande återkoppling till eleverna. Matriserna används såväl summativt för att visa hur långt eleverna kommit i sin kunskapsutveckling som formativt för att visa nästa utvecklingssteg. Av intervjuer med lärare och elever framkommer dock att återkopplingen sällan innehåller strategier för *hur* eleven ska utvecklas vidare. Återkopplingen är oftast på uppgiftsnivå med syfte att tala om för eleven om uppgiften är rätt eller fel löst, eller på ett personligt plan för att mer allmänt uppmuntra eleven och stärka hans/hennes självförtroende.

Den individuella utvecklingsplanen

Även i den framtätsyftande delen i de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av saknas återkoppling på processnivå; det vill säga återkoppling som handlar om att utveckla strategier för att genomföra uppgiften och som är generaliserbar till andra uppgifter. Återkopplingen består i stället huvudsakligen av att eleven ska göra något. Vidare är det endast svenska och matematik som tas upp i den framtätsyftande delen i de exemplar som Skol-

inspektionen tagit del av. Däremot finns det skriftliga omdömen i alla ämnen i de individuella utvecklingsplanerna. Som nämnts under 1.1 framgår att omdömena utgår från en gemensam mall, men det finns skillnader mellan olika ämnen gällande vad som beskrivs. I svenska och matematik består omdömena i stort sett genomgående av beskrivningar av elevens kunskaper, medan det i övriga ämnen i högre grad förekommer beskrivningar av vad eleven har arbetat med eller har gjort på lektionerna.

Som framgår av 1.1 och 1.3 känner sig lärarna osäkra på innehållet i de nya kursplanerna vilket leder till att de inte alltid och i alla ämnen bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven. Snarare framkommer av intervjuer med såväl lärare som rektor att bedömningar även görs utifrån lärarnas erfarenhet av vad eleverna behöver lära sig. Av lärarintervjuer framgår vidare att lärare som är nyanställda – och inte har samma lärarerfarenhet att luta sig emot – därigenom ibland upplever en dubbel osäkerhet; att de känner sig osäkra med hur kunskapskraven ska tillämpas kombineras med att de ännu inte hunnit forma en egen praxis kring bedömning. Lärarna uttrycker vidare ett behov av att tillsammans konkretisera kunskapskraven för varje årskurs i alla ämnen för att "*få en röd tråd*" upp genom årskurserna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna använder de nationella proven som ett stöd för att bedöma elevernas kunskap.

Lärarna behöver ge eleverna förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms.

Vidare behöver lärarna följa elevernas kunskapsutveckling och ge kontinuerlig och framtätsyttande återkoppling i alla ämnen kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske, så att bedömningen blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet.

Lärarna använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen men behöver bedöma elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen.

Lärarna behöver utveckla ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i alla ämnen i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Av lärarintervjuerna framkommer att lärare enskilt efter ett arbetsområde tänker igenom och reflekterar över hur genomförandet gått; lärarna uttrycker att *"jag utvärderar i mitt eget huvud"*. Det framgår också av intervjun att det är frågor som om eleverna tyckte det var roligt och om *"alla var med"* som stod i fokus snarare än om planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen. Lärarna hävdar att de trots att resultaten inte följs upp på ett mer strukturerat sätt ändå har en god uppfattning av hur eleverna ligger till kunskapsmässigt. Det faktum att skolan har få elever gör det möjligt enligt lärarna.

Det framkommer inte av lärarintervjuerna att utvärderingarna lett till konkreta förändringar i syfte att förbättra elevernas kunskapsutveckling. Däremot uppger lärarna att de förändrat undervisningen till följd av resultaten på de nationella proven. Vidare framgår av intervjuerna att lärarna inte utvärderar om bedömnings- och dokumentationsformerna är ändamålsenliga eller utgår från kunskapskraven.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver identifiera och analysera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen samt i vilken utsträckning planering och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen.

Lärarna behöver vidare utvärdera i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är ändamålsenliga.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Av intervjuer med lärare och föräldrar framgår att lärarna fortlöpande ger vårdnadshavarna information om elevernas kunskapsutveckling. Skriftliga omdömen inför utvecklingssamtalen skrivs i alla ämnen och vårdnadshavare har möjlighet att ta del av dessa före utvecklingssamtalet. Föräldrarna upplever dessutom att omdömena är lätta och tydliga att förstå, såväl för dem själva som för eleverna. Vårdnadshavare kan också få information om elevernas kunskapsutveckling via den länk mellan skolan och hemmet som kontaktböckerna utgör. Såväl lärare som vårdnadshavare nämner dessutom betydelsen av den information som förmedlas informellt via telefonsamtal och/eller vid lämning och hämtning av barn.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling. Som framgår av 1.4 måste dock lärarna se till att informationen om elevernas kunskapsutveckling ges i förhållande till kursplanerna.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Eleverna ger vid intervjun ett flertal exempel på hur de får visa sina kunskaper för lärarna, exempelvis diagnoser, genom att lärarna går igenom deras arbetsböcker samt skriftliga och muntlig redogörelser. Eleverna nämner exempelvis att de vid ett tillfälle fick sätta sig två och två runt ett träd och berätta för varandra varför träden tappade sina löv, och att fröken gick runt och lyssnade på deras redogörelser. De uppgav också att de då på förhand hade klart för sig att redovisningen skulle gå till på så sätt. Av lärarintervjun framgår dock att det förekommer att bedömningstillfällen också integreras som en naturlig del i den ordinarie undervisningen, exempelvis när de läser upp sina skrivalster för varandra i klassen eller när eleven läser upp sin läsläxa för läraren. Lärarna kompletterar vidare elevernas exempel på redovisningssätt med att de även får redovisa med hjälp av bilder, och att de använder sig av olika tester och skrivuppgifter. Av elevintervjun framkommer dock att eleverna inte får vara med och bestämma redovisningsform.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt.

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Rektor uppger vid intervjun att skolan inte har planerat för hur vårdnadshavarna ska få information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna un-

dervisas i. Rektors uppfattning är att lärarna skickar hem de pedagogiska planeringarna i samband med att eleverna arbetar med olika arbetsområden samt att information även förmedlas via så kallade veckobrev till hemmen. Lärarna bekräftar att det inte finns något beslut på skolan om hur föräldrarna ska få information om kunskapskraven. Några lärare uttrycker också en osäkerhet om vad som intresserar föräldrarna när det gäller kunskapskraven. Av intervjuerna framkommer att några lärare – men inte alla – ibland skickar hem de pedagogiska planeringarna till vårdnadshavarna och att några av lärarna ibland tar upp kunskapskraven i veckobreven när de går igenom vad som ska göras framöver. Av lärarintervjuerna framgår att rektor också har deltagit på föräldramöten för att mer allmänt informera om Lgr 11. Även föräldrarna uppger vid intervjun att de fått ta del av kunskapskraven via några pedagogiska planeringar. Några föräldrar uppfattar dessutom att de fått ta del av kunskapskraven på utvecklingssamtalen i samband med att läraren gått igenom elevens matris gällande läs- och skrivutvecklingen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att alla lärare behöver ge vårdnadshavarna information om kunskapskraven i de ämnen som eleverna får undervisning i.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolorna. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011. Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp 6-8 lärare i åk 1-3 och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp ca 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp 6-8 stycken). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan sammansättningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Blackstad skola	Antal
Intervjuade elever	6
Intervjuade lärare	5
Intervjuade vårdnadshavare	4

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4- 6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd

4 kap. 4-6 § skollagen

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (*1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering*).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (*AR Planering*).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (*AR Planering*).

Författningsstöd**1 kap. 11 § skollagen**

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen**Utbildningens innehåll och omfattning***Läroplan och kunskapskrav*

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner**Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan**Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper
- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,
2. engelska i årskurs 6 och 9, och
3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling

- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans
- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper
- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven
- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras
- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen

- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt

- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att

- genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framtåtsyftande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.